

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2022-10-12

Diarienummer:
KSN-2022-02686

Handläggare:
Marika Palmér Rivera

Yttrande över Region Uppsalas förslag till Program för miljö och hållbarhet 2023-2026 (RS2022-00185)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** avge yttrande till Region Uppsala enligt ärendets **bilaga 1**.

Ärendet

Uppsala kommun har beretts möjlighet att yttra sig över Region Uppsalas förslag till Program för miljö och hållbarhet 2023–2026 (RS2022-00185).

Programmet syftar till att samla den politiska viljeinriktningen inom miljöområdet för Region Uppsalas verksamheter. Programmet anger övergripande och detaljerade miljömål som verkställs inom förvaltningarna samt inom de verksamheter som arbetar på uppdrag av Region Uppsala.

Förslaget till miljö- och hållbarhetsprogram för Region Uppsala kan läsas i sin helhet [här](#).

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

I början av varje mandatperiod fastställer regionfullmäktige ett Program för miljö och hållbarhet för de kommande fyra åren. Efter remissperiod och genomgång av inkomna yttranden beslutas programmet av regionfullmäktige.

Förslaget på program tar sin utgångspunkt i de globala, nationella och lokala miljöutmaningarna samt de möjligheter som Region Uppsala har att möta dessa utmaningar. De tre övergripande miljömålen som identifierats är:

- Minskad klimatpåverkan.
- Hälsosam och giftfri miljö.
- Hållbar och effektiv resursanvändning.

Till ovan övergripande miljömål kopplas detaljerade miljömål för att möjliggöra resultat inom Region Uppsalas förvaltningar. Program för Miljö och hållbarhet beskriver också hur Region Uppsalas miljöarbete ska organiseras, resultaten ska följas upp och de ekonomiska konsekvenserna för genomförande hanteras i budgetprocessen.

Region Uppsala önskar särskilt svar på frågan om innehållet är tillräckligt anpassat för Region Uppsala och på relevant nivå för att på ett utmanande sätt bidra till en ekologiskt hållbar utveckling och en god folkhälsa. Det är även intressant med en bedömning av om, och i sådana fall hur, Uppsala kommun kan hjälpa Region Uppsala att uppnå sina miljömål.

Yttrandet avser de föreslagna miljömålen och hur de förhåller sig till Uppsala kommuns miljö- och klimatprogram.

Uppsala kommun ser positivt på att regionens miljö- och hållbarhetsprogram innehåller mål inom många områden, och att många hållbarhetsaspekter därmed täcks in. Det är också positivt att de flesta mål är konkreta och uppföljningsbara.

Med tanke på de stora utmaningar vi står inför ser dock Uppsala kommun att det finns anledning att skärpa ett antal av målen, till exempel vad gäller målen om fossilfri kollektivtrafik, minskade utsläpp från resor, energieffektivisering, egenproducerad energi, utfasning av fossil plast och minskad klimatpåverkan från bygg och anläggning.

Uppsala kommuns synpunkter utvecklas vidare i ärendets **bilaga 1**.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 12 oktober 2022
- Bilaga 1, Yttrande över Region Uppsalas förslag till Program för miljö och hållbarhet 2022-2026

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och biträdande
stadsdirektör

Kommunstyrelsen
YttrandeRegion Uppsala, avdelningen för regional utveckling
RS2022-00185
Region.uppsala@regionupsala.seHandläggare:
Marika Palmér Rivera

Yttrande över remiss av Region Uppsalas förslag på Program för miljö och hållbarhet 2023-2026 (RS2022- 00185)

Uppsala kommun ställer sig generellt positiv till miljö- och hållbarhetsmålen som listas i Region Uppsalas Program för miljö och hållbarhet 2022–2026. Kommunens bedömning är att de förslag som lämnas bidrar till en positiv utveckling på klimatområdet och ger bra förutsättningar för såväl Uppsala kommuns som andra kommuners ambitiösa arbete inom klimatområdet.

Remissvaret fokuserar på de föreslagna hållbarhetsmålen: hur målen påverkar kommunorganisationen samt hur målen förhåller sig till Uppsala kommuns klimatmål. Nedan listas och kommenteras de förslag som granskats i yttrandet.

Uppsala kommuns synpunkter

Uppsala kommun ser positivt på att regionens miljö- och hållbarhetsprogram innehåller mål inom många områden, och att många hållbarhetsaspekter därmed täcks in. Det är också positivt att de flesta mål är konkreta och uppföljningsbara. Med tanke på de stora utmaningar vi står inför ser Uppsala kommun dock att det finns anledning att skärpa ett antal av målen.

Studier visar att klimatåtgärder är samhällsekonomiskt lönsamma eftersom de leder till stora hälsoeffekter¹. Region Uppsala bedöms därför ha mycket att vinna på att öka ambitionen i miljö- och klimatmålen.

¹ Se till exempel Scenarioanalys klimatåtgärder för Malmö stad:
<https://malmo.se/download/18.3b25a27180514965b13b097/1657023354878/Scenarioanalys%20f%C3%B6r%20klimat%C3%A5tg%C3%A4rder.pdf>

Övergripande mål 3.1 Minskad klimatpåverkan

För att bidra till Uppsala kommuns klimatmål för kommunens geografiska område², som utgår från att växthusgasutsläppen ska minska i den takt som krävs för att ligga i linje med Parisavtalets åtagande om högst 1,5 graders global uppvärmning, behöver många av målen kopplade till minskad klimatpåverkan vara skarpare än vad som föreslås. För att nå klimatmålen krävs större utsläppsminskningar innan år 2026. Eftersom det är de ackumulerade växthusgasutsläppen som spelar roll för klimatet är det viktigt att utsläppen minskar varje år, och det är därför önskvärt att miljö- och hållbarhetsprogrammet innehåller mål om årliga utsläppsminskningar.

Synpunkter på detaljerade miljömål under Transporter:

- Uppsala kommun ser positivt på att det finns ett mål om fossilfri kollektivtrafik, men detta bör uppnås tidigare än år 2026.
- Uppsala kommun ser positivt på målen om minskade utsläpp från sjukresor och från tjänsteresor, eftersom minskade utsläpp från trafik och från långväga resande är en viktig del i att nå Uppsala kommuns mål om klimatneutralt Uppsala 2030. Det är dock önskvärt med skarpare mål, som ligger närmare Uppsala kommuns mål om att minska utsläppen med 10–14 % per år.
- Uppsala kommun ser positivt på att det finns ett mål om fossiloberoende fordonsflotta, men detta bör uppnås tidigare än år 2026.

Synpunkter på detaljerade miljömål under Energi:

- Energieffektivisering är en central del i att uppnå klimatmålen. Det är önskvärt att målet om energieffektivisering skärps, och att energianvändningen ska minska i tillräcklig utsträckning också i absoluta tal och inte endast per kvadratmeter.
- Uppsala kommun ser positivt på målet om att all energi som köps in ska vara fossilfri och förnybar. För att åstadkomma fossilfri fjärrvärme behöver förbränningen av fossil plast minska kraftigt, och det är därför centralt att Region Uppsala samverkar kring utfasning av fossil plast och skärper målet om utfasning av fossila plastprodukter (se nedan).
- Större produktion av förnybar el är en viktig del i att uppnå ett fossilfritt energisystem i Uppsala och Uppsala kommun tycker därför att det är bra med ett mål om att öka andelen egenproducerad el. Detta bör dock inte endast gälla ny- eller ombyggnation, utan det bör även finnas mål för befintlig bebyggelse.

Synpunkter på detaljerade miljömål kopplade till Förbrukningsvaror:

- Utfasning av fossil plast är centralt för att uppnå målet om fossilfri fjärrvärme. Uppsala kommun ser därför gärna att målet om utbyte av fossila plastprodukter till återanvänd eller förnybar plast skärps ytterligare.

Uppsala kommun ser positivt på de detaljerade miljömålen om IT-utrustning och medicinska gaser.

² Målet Klimatneutralt Uppsala 2030 för klimatpositivt Uppsala senast 2050, som anges i Uppsala kommuns miljö- och klimatprogram.

Övergripande mål 3.2 Hälsosam och giftfri miljö

I miljö- och hållbarhetsprogrammet adresserar Region Uppsala de viktiga områdena för att arbeta för en hälsosam och giftfri miljö, vilket Uppsala kommun ser som mycket positivt. Det kan dock finnas anledning att skärpa en del mål, till exempel vad gäller livsmedel där det finns anledning att öka andelen ekologiska livsmedel ytterligare och att införa ett mål om minskad klimatpåverkan från livsmedel.

Övergripande mål 3.3 Hållbar och effektiv resursanvändning

Det är mycket positivt att ekosystemtjänsternas värde, bland annat för hälsa och läkande, lyfts i miljö- och hållbarhetsprogrammet. När Uppsala växer är det risk att ny- och ombyggnation leder till stor miljöbelastning och klimatpåverkan, och målen för miljöanpassade fastigheter bör därför vara så skarpa som möjligt.

Synpunkter på detaljerade miljömål under Miljöanpassade fastigheter:

- Mål för minskad klimatpåverkan från bygg och anläggning behövs redan nu. Att utreda ett klimatmål för bygg och anläggning fram till 2026 är inte tillräckligt, utan ett mål om minskad klimatpåverkan från bygg och anläggning bör läggas in i programmet redan nu. Uppsala kommun kan bidra med kunskap kring detta.

Uppsala kommun bidrar gärna till att Region Uppsalas mål nås

Uppsala kommun och Region Uppsala samverkar redan inom miljö- och klimatområdet, till exempel inom ramen för Uppsala klimatprotokoll. Uppsala kommun ser stor potential till samverkan för att bidra till Region Uppsalas mål till exempel inom följande områden:

- Minskade utsläpp från resor
- Utfasning av fossila plastprodukter
- Minskad klimatpåverkan från bygg och anläggning

Kommunstyrelsen

Erik Pelling
Ordförande

Sara-Carin Öhman
Sekreterare